TEISINGUMO TEISMO (antroji kolegija) SPRENDIMAS

2020 m. birželio 25 d.*

„Apeliacinis skundas – Viešoji tarnyba – Europos Parlamentas – Sutartininkas – Europos Sąjungos pareigūnų tarnybos nuostatų 12a ir 24 straipsniai – Psichologinis priekabiavimas – Pagalbos prašymas – Teisė būti išklausytam – Pagalbos prašymo atmetimas – Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 41 straipsnis – Teisminės kontrolės apimtis“

Byloje C-570/18 P

dėl 2018 m. rugsėjo 10 d. pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 56 straipsnį pateikto apeliacinio skundo

HF, atstovaujama advokatės A. Tymen,

apeliantė,

dalyvaujant kitai proceso šaliai

Europos Parlamentui, atstovaujamam E. Taneva ir T. Lazian,

atsakovui pirmojoje instancijoje,

TEISINGUMO TEISMAS (antroji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas A. Arabadjiev, teisėjai T. von Danwitz ir A. Kumin (pranešėjas),

generalinis advokatas H. Saugmandsgaard Øe,

posėdžio sekretorė V. Giacobbo-Peyronnel, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2019 m. lapkričio 13 d. posėdžiui,

susipažinęs su 2020 m. sausio 29 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Apeliaciniu skundu apeliantė prašo panaikinti 2018 m. birželio 29 d. Europos Sąjungos Bendrojo Teismo sprendimą *HF / Parlamentas* (T-218/17, EU:T:2018:393, toliau – skundžiamas sprendimas), kuriuo šis teismas atmetė jos ieškinį dėl, pirma, 2016 m. birželio 3 d. Europos Parlamento sprendimo,

* Proceso kalba: prancūzų.

kuriuo šios institucijos sudaryti tarnybos sutartis įgaliota tarnyba atmetė jos 2014 m. gruodžio 11 d. pateiktą pagalbos prašymą, ir, antra, žalos, kurią ji teigė patyrusi dėl šios institucijos padarytų pažeidimų, atlyginimo.

2 Priešpriešiniu apeliaciniu skundu Parlamentas Teisingumo Teismo prašo panaikinti skundžiamą sprendimą dėl teisės klaidų, kurias Bendrasis Teismas padarė skundžiamo sprendimo 80–81 ir 123 punktuose, atmesti ieškinį ir priteisti iš apeliantės bylinėjimosi išlaidas.

Teisinis pagrindas

3 Byloje taikytinos redakcijos Europos Sąjungos pareigūnų tarnybos nuostatų (toliau – Pareigūnų tarnybos nuostatai) 12a straipsnyje nustatyta:

„1. Pareigūnai susilaiko nuo bet kokios formos psichologinio ar seksualinio priekabiavimo.

<…>

3. „Psichologinis priekabiavimas“ – tai netinkamas elgesys, kuris trunka tam tikrą laikotarpį, kartojasi ar yra sistemingas, ir kurį sudaro fizinis elgesys, šnekamoji ar rašytinė kalba, gestai ar kiti veiksmai, kurie yra tyčiniai, ir kurie gali pakenkti [kenkia] bet kurio asmens asmenybei, orumui ar fizinei arba psichinei sveikatai.“

4 Pareigūnų tarnybos nuostatų 24 straipsnyje nustatyta:

„Sąjunga padeda visiems pareigūnams, ypač ieškiniuose dėl bet kurio asmens [imantis veiksmų prieš asmenį], kuris grasina, įžeidinėja arba šmeižia ar išreiškia savo pyktį, arba kenkia asmeniui ar turtui, kuris, atsižvelgiant į jo postą ar pareigas, priklauso nuo jo arba jo šeimos nario [kėsinasi į asmenį ar turtą, jeigu šie veiksmai nukreipti prieš pareigūną ar jo šeimos narius dėl pareigūno statuso ar pareigų].

Ji solidariai atlygina žalą, kurią tokiais atvejais patyrė pareigūnas, jeigu pareigūnas žalą padarė arba netyčia ar dėl didelio neatsargumo [jeigu jis tyčia ar dėl didelio neatsargumo nėra pats padaręs šios žalos] ir negalėjo gauti kompensacijos iš žalą padariusio asmens.“

5 Pareigūnų tarnybos nuostatų 90 straipsnis suformuluotas taip:

„1. Bet kuris asmuo, kuriam taikomi šie Tarnybos nuostatai, gali paduoti prašymą paskyrimų tarnybai, kad ji priimtų dėl jo sprendimą. Institucija [Paskyrimų tarnyba] apie savo motyvuotą sprendimą prašytojui [suinteresuotajam asmeniui] praneša per keturis mėnesius nuo prašymo gavimo dienos. Jei pasibaigus šiam terminui atsakymas į prašymą negautas, laikoma, kad priimtas sprendimas [implicitinis sprendimas] prašymą atmesti, kuris gali būti skundžiamas pagal šią pastraipą [kitą dalį].

2. Bet kuris asmuo, kuriam taikomi šie Tarnybos nuostatai, gali paduoti paskyrimų tarnybai skundą dėl kiekvieno jo nenaudai priimto akto, ir tuo atveju, kai minėta institucija [tarnyba] priėmė sprendimą, ir tuo atveju, kai ji nepriėmė Tarnybos nuostatuose nustatyto sprendimo [nesiėmė Tarnybos nuostatuose nurodytų priemonių]. Skundas turi būti paduotas per tris mėnesius. <…>

<…>

Institucija [Paskyrimų tarnyba] praneša besiskundžiančiajam [suinteresuotajam] asmeniui apie savo motyvuotą sprendimą per keturis mėnesius nuo skundo padavimo dienos. Jei pasibaigus šiam terminui atsakymas į skundą negautas, laikoma, kad priimtas sprendimas skundą atmesti, kuris gali būti skundžiamas pagal 91 straipsnį.“

Ginčo aplinkybės

6 Ginčo aplinkybės išdėstytos skundžiamo sprendimo 1–33 punktuose ir jas galima apibendrinti taip, kaip nurodyta toliau.

7 2005–2015 m. apeliantė HF dirbo Europos Parlamento Komunikacijos generalinio direktorato Garso ir vaizdo skyriuje, turėdama įvairų statusą: pagalbinė darbuotoja, sutartininkė arba laikinoji tarnautoja.

8 2014 m. gruodžio 11 d. laišku, skirtu Parlamento Generaliniam sekretoriui (toliau – Generalinis sekretorius), kurio kopijos buvo išsiųstos Patariamojo komiteto dėl priekabiavimo ir jo prevencijos darbo vietoje (toliau – patariamasis komitetas) pirmininkui, taip pat Parlamento pirmininkui ir Parlamento Generalinio sekretoriato Personalo generalinio direktorato (GD) generaliniam direktoriui (toliau – Personalo GD generalinis direktorius), apeliantė pagal Pareigūnų tarnybos nuostatų 90 straipsnio 1 dalį pateikė pagalbos prašymą pagal Pareigūnų tarnybos nuostatų 24 straipsnį (toliau – pagalbos prašymas). Ji prašė būtent imtis skubių priemonių, kad būtų nedelsiant apsaugota nuo numanomo priekabiautojo ir kad Parlamento sudaryti tarnybos sutartis įgaliota tarnyba (toliau – STSĮT) pradėtų administracinį tyrimą faktų tikrumui nustatyti.

9 Grįsdama šį prašymą apeliantė teigė, kad patyrė Garso ir vaizdo skyriaus vadovo (toliau – skyriaus vadovas) psichologinį priekabiavimą, kaip tai suprantama pagal Pareigūnų tarnybos nuostatų 12a straipsnį. Šis priekabiavimas pasireiškė jo elgesiu, šnekamąja ir rašytine kalba, ypač per skyriaus susirinkimus.

10 2015 m. vasario 4 d. raštu Personalo GD generalinis direktorius informavo ieškovę, kad buvo nuspręsta perkelti ją į Lankytojų programos skyrių, kad būtų atitolinta nuo skyriaus vadovo.

11 2015 m. gruodžio 8 d. raštu Personalo GD generalinis direktorius, patariamajam komitetui išklausius skyriaus vadovą ir kitus keturiolika Garso ir vaizdo skyriaus pareigūnų ir tarnautojų, pranešė apeliantei apie ketinimą laikyti jos pagalbos prašymą nepagrįstu.

12 2015 m. gruodžio 17 d. laiške apeliantė paprašė pateikti, kaip ji nurodė, patariamojo komiteto parengtą „tyrimo“ ataskaitą. Šį prašymą ji pakartojo 2016 m. vasario 5 d. laiške.

13 2016 m. vasario 9 d. raštu Personalo GD generalinis direktorius nustatė ieškovei terminą iki 2016 m. balandžio 1 d. pastaboms raštu dėl jo ketinimo atmesti nurodytą pagalbos prašymą pateikti. Be to, jis nurodė, kad patariamasis komitetas jam pateikė tik nuomonę, kurioje padaryta išvada, jog psichologinio priekabiavimo nebuvo. Jam atrodė įprasta, kad patariamasis komitetas nepateikė Vidaus taisyklių priekabiavimo srityje 14 straipsnyje nurodytos ataskaitos, nes ji rengiama tik tuomet, kai komitetas konstatuoja psichologinį priekabiavimą.

14 2016 m. balandžio 1 d. apeliantė pateikė pastabas raštu, jose pakartojo, kad skyriaus vadovo elgesys su ja buvo „psichologinis priekabiavimas“, kaip tai suprantama pagal Pareigūnų tarnybos nuostatų 12a straipsnį, ir užginčijo Personalo GD generalinio direktoriaus teiginį, kad patariamasis komitetas neparengė ataskaitos pagal Vidaus taisyklių priekabiavimo srityje 14 straipsnį, o tik pateikė nuomonę. Šiuo klausimu ji teigė, kad Personalo GD generalinio direktoriaus atsisakymas jai pateikti visas patariamojo komiteto išvadas pažeidė jos teisę į gynybą, todėl jos pateiktos pastabos tapo visiškai nenaudingos.

15 2016 m. birželio 3 d. sprendimu Personalo GD generalinis direktorius, veikdamas kaip STSĮT, atmetė pagalbos prašymą (toliau – ginčijamas sprendimas). Šiame sprendime jis nurodė, kad apeliantei išsamiai ir detaliai buvo pranešta apie 2015 m. gruodžio 8 d. ketinimo atmesti pagalbos prašymą motyvus. Be to, Personalo GD generalinio direktoriaus nuomone, pirma, apeliantė neturėjo subjektinės teisės gauti patariamojo komiteto parengtų tyrimo ataskaitos, nuomonės ar liudytojų apklausos

protokolų. Antra, Personalo GD generalinis direktorius laikėsi 2015 m. gruodžio 8 d. rašte išdėstytos analizės, todėl nusprendė nepripažinti, kad apeliantės aprašyta situacija priskirtina sąvokai „psichologinis priekabiavimas“, kaip ji suprantama pagal Pareigūnų tarnybos nuostatų 12a straipsnį.

16 2016 m. rugsėjo 6 d. apeliantė pagal Pareigūnų tarnybos nuostatų 90 straipsnio 2 dalį pateikė skundą dėl ginčijamo sprendimo. Grįsdama šį skundą ji nurodė, kad buvo pažeista jos teisė į gynybą, Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 41 straipsnis, teisė būti išklausytai ir rungimosi principas, patariamajame komitete vykusioje procedūroje padaryta pažeidimų, akivaizdžių vertinimo klaidų, pažeisti Pareigūnų tarnybos nuostatų 12a ir 24 straipsniai, pareiga suteikti pagalbą ir rūpestingumo pareiga.

17 2017 m. sausio 4 d. sprendimu Generalinis sekretorius, kaip STSĮT, atmetė minėtą skundą.

18 Dėl apeliantės priekaišto, kad STSĮT nepateikė patariamojo komiteto parengtos ataskaitos ir liudytojų apklausos protokolų, Generalinis sekretorius laikėsi nuomonės, kad, atsižvelgiant į 2013 m. liepos 11 d. Sprendimu *Tzirani / Komisija* (F-46/11, EU:F:2013:115) ir 2015 m. rugsėjo 23 d. Sprendimu *Cerafogli / ECB* (T-114/13 P, EU:T:2015:678) suformuotą jurisprudenciją, STSĮT nebuvo įpareigota pateikti šių dokumentų apeliantei pirmiausia dėl to, kad Parlamento patariamasis komitetas turi dirbti laikydamasis kuo didesnio konfidencialumo ir jo darbai yra slapti. Kad būtų užtikrinta visų šalių, įskaitant liudytojus, žodžio laisvė, STSĮT negalėjo pateikti šių dokumentų apeliantei.

19 Dėl „psichologinio priekabiavimo“, kaip jis suprantamas pagal Pareigūnų tarnybos nuostatų 12a straipsnio 3 dalį, buvimo nagrinėjamu atveju Generalinis sekretorius laikėsi nuomonės, kad „[apeliantės] nurodytos aplinkybės apskritai neatrodo kaip skyriaus vadovo piktnaudžiavimas pavaldinio atžvilgiu.“

Procesas Bendrajame Teisme ir skundžiamas sprendimas

20 2017 m. balandžio 12 d. Bendrojo Teismo kanceliarija gavo apeliantės ieškinį, juo ji prašė, pirma, panaikinti 2016 m. birželio 3 d. Parlamento STSĮT sprendimą atmesti jos 2014 m. gruodžio 11 d. pateiktą pagalbos prašymą, ir, antra, atlyginti žalą, kurią manė patyrusi dėl šios tarnybos pažeidimų, padarytų nagrinėjant šį prašymą.

21 Grįsdama reikalavimą dėl panaikinimo apeliantė nurodė tris pagrindus: pirma, teisės į gynybą, Chartijos 41 straipsnio, teisės būti išklausytai ir rungimosi principo pažeidimą, antra, procedūrinės klaidas, būtent tai, kad patariamojo komiteto vykdyta procedūra buvo neteisėta ir šališka, ir, trečia, akivaizdžias vertinimo klaidas, pareigos suteikti pagalbą, rūpestingumo pareigos ir Pareigūnų tarnybos nuostatų 12a ir 24 straipsnių pažeidimą.

22 Grįsdama savo reikalavimą atlyginti žalą apeliantė nurodė, kad dėl STSĮT padarytų pažeidimų nagrinėjant jos pagalbos prašymą patyrė neturtinės žalos. Dėl šių priežasčių ji prašė priteisti 70 000 eurų žalos atlyginimą. Be to, apeliantė reikalavo papildomai priteisti 20 000 eurų neturtinei žalai, patirtai dėl tyrimo procedūroje padarytų pažeidimų, šiuo atveju vykstant patariamojo komiteto darbams, atlyginti. Apeliantė konkrečiai teigia, kad STSĮT, nagrinėdama jos pagalbos prašymą, pažeidė protingo termino principą.

23 Skundžiamu sprendimu Bendrasis Teismas atmetė visą ieškinį kaip nepagrįstą.

Šalių reikalavimai

Apeliacinio skundo reikalavimai

24 Apeliaciniu skundu apeliantė Teisingumo Teismo prašo:

– panaikinti skundžiamą sprendimą ir

– patenkinti apeliantės pirmojoje instancijoje pateiktus reikalavimus,

– panaikinti ginčijamą sprendimą,

– priteisti iš Parlamento neturtinės žalos, *ex aequo et bono* įvertintos 90 000 eurų, atlyginimą ir

– priteisti iš Parlamento visas bylinėjimosi abiejose instancijose išlaidas.

25 Parlamentas Teisingumo Teismo prašo:

– pripažinti apeliacinį skundą nepriimtinu,

– priteisti iš apeliantės bylinėjimosi išlaidas.

Priešpriešinio apeliacinio skundo reikalavimai

26 Priešpriešiniu apeliaciniu skundu Parlamentas Teisingumo Teismo prašo:

– panaikinti skundžiamą sprendimą,

– priimti sprendimą iš esmės ir atmesti ieškinį,

– priteisti iš apeliantės bylinėjimosi išlaidas.

27 Apeliantė Teisingumo Teismo prašo:

– patvirtinti skundžiamo sprendimo dalį, susijusią su 80, 81 ir 123 punktuose nustatytais principais,

– panaikinti skundžiamo sprendimo dalį, kurioje atmesti apeliantės reikalavimai, ir

– patenkinti apeliantės pirmojoje instancijoje pateiktus reikalavimus,

– panaikinti ginčijamą sprendimą,

– priteisti iš Parlamento neturtinės žalos, *ex aequo et bono* įvertintos 90 000 eurų, atlyginimą ir

– priteisti iš Parlamento visas bylinėjimosi abiejose instancijose išlaidas.

Dėl priešpriešinio apeliacinio skundo

Šalių argumentai

28 Grįsdamas priešpriešinį apeliacinį skundą Parlamentas nurodo du pagrindus: pirma, Bendrojo Teismo padaryta teisės klaidą, skundžiamo sprendimo 81 punkte konstatavus, kad ši institucija turėjo perduoti HF patariamojo komiteto nuomonę, ir, antra, teisės klaidą, padarytą skundžiamo sprendimo 123 punkte, nes Bendrasis Teismas nagrinėjo ne tik akivaizdžią vertinimo klaidą.

29 Apeliantė ginčija šiuos argumentus.

Teisingumo Teismo vertinimas

30 Pirmiausia reikia priminti, kad Teisingumo Teismas turi *ex officio* nagrinėti bet kurį klausimą dėl apeliacinio skundo ar jame nurodytų reikalavimų priimtinumo (žr. 2008 m. vasario 28 d. Sprendimo *Neirinck / Komisija*, C-17/07 P, EU:C:2008:134, 38 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

31 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad, pirma, pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 56 straipsnio pirmą ir antrą pastraipas apeliacinį skundą Teisingumo Teismui dėl Bendrojo Teismo sprendimų, kuriais užbaigiamas procesas, gali paduoti bet kuri pagal visus savo reikalavimus arba jų dalį bylą pralaimėjusi šalis.

32 Pirma, Teisingumo Teismo procedūros reglamento 178 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad priešpriešiniu apeliaciniu skundu gali būti reikalaujama visiškai arba iš dalies panaikinti Bendrojo Teismo sprendimą.

33 Nagrinėjamu atveju, kaip savo išvados 37 punkte iš esmės pažymėjo generalinis advokatas, kadangi Bendrasis Teismas atmetė apeliantės ieškinį, taigi ir jos prašymą panaikinti ginčijamą sprendimą, Parlamento negalima laikyti pralaimėjusiu bylą.

34 Kadangi dviem priešpriešinio apeliacinio skundo pagrindais faktiškai siekiama, kad būtų pakeisti motyvai, susiję su Bendrojo Teismo skundžiamo sprendimo 80–81 ir 123 punktuose padaryta analize, jie yra nepriimtini (šiuo klausimu žr. 2019 m. kovo 27 d. Sprendimo *Canadian Solar Emea ir kt. / Taryba*, C-236/17 P, EU:C:2019:258, 75 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

35 Taigi abu priešpriešinio apeliacinio skundo pagrindus reikia atmesti kaip nepriimtinus.

36 Dėl Parlamento reikalavimo priteisti bylinėjimosi išlaidas pakanka priminti, kad pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 58 straipsnį apeliacinis skundas negali būti paduotas vien dėl bylinėjimosi išlaidų dydžio ar šalies, kuriai buvo priteista jas atlyginti. Kadangi abu priešpriešinio apeliacinio skundo pagrindai yra nepriimtini, šis Parlamento reikalavimas netenkintinas.

37 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, visą priešpriešinį apeliacinį skundą reikia atmesti.

Dėl pagrindinio apeliacinio skundo

38 Grįsdama apeliacinį skundą apeliantė remiasi trimis pagrindais. Pirmasis pagrindas grindžiamas Chartijos 41 straipsnio 2 dalies a punkte įtvirtintos teisės būti išklausytam pažeidimu. Antrasis pagrindas grindžiamas Chartijos 41 straipsnio 1 dalies, Bendrajam Teismui tenkančios pareigos motyvuoti pažeidimu ir bylos medžiagos turinio ir jos argumentų iškraipymu. Trečiasis pagrindas grindžiamas Chartijos 31 straipsnio 1 dalies, Pareigūnų tarnybos nuostatų 12a straipsnio 1 ir 3 dalių ir 24 straipsnio pažeidimu.

Šalių argumentai

39 Apeliantė teigia, pirma, kad Bendrasis Teismas pažeidė Pareigūnų tarnybos nuostatų 12a straipsnio 1 ir 3 dalis ir 24 straipsnį, kai skundžiamo sprendimo 84 ir 85 punktuose atsižvelgė tik į vieną iš pagalbos prašymo nagrinėjimo tikslų, t. y. tikslą atkurti tarnyboje ramią atmosferą, neatsižvelgęs į kitą jo tikslą, t. y. imtis konkrečių veiksmų, kad būtų užtikrintas bet kokios formos psichologinio priekabiavimo draudimo veiksmingumas, nors šis tikslas buvo primintas to sprendimo 83 punkte.

40 Antra, skundžiamas sprendimas yra nepakankamai motyvuotas ir prieštaringas, nes Bendrasis Teismas nusprendė, kad liudytojų apklausos protokolai neturi būti pateikti apeliantei siekiant apsaugoti liudytojų anonimiškumą. Iš tiesų, nors skundžiamo sprendimo 80 punkte Bendrasis Teismas nurodė, kad galėjo būti parengta nekonfidenciali patariamojo komiteto nuomonės versija užtikrinant liudytojų anonimiškumą, jis nepareiškė nuomonės šiuo klausimu dėl apklausos protokolų. Taigi Bendrasis Teismas, nepateikęs paaiškinimų, dviem aptariamiems dokumentams taikė skirtingus atskleidimo kriterijus. Bendrasis Teismas taip pat pats sau prieštaravo, nes neatsižvelgė į galimą lydytojų apklausos protokolų anoniminimą, nors tas pats tikslas užtikrinti liudytojų anonimiškumą taikytinas tiek pateikiant patariamojo komiteto nuomonę, tiek šiuos apklausos protokolus.

41 Kaip teigia apeliantė, kadangi dėl jos konstatuotų skundžiamo sprendimo 83–85 punktuose padarytų pažeidimų Bendrasis Teismas nusprendė, kad liudytojų apklausos protokolai jai neturėjo būti pateikti prieš pateikiant pastabas, tas teismas pažeidė Chartijos 41 straipsnio 2 dalies a punktą ir jos teisę būti išklausytai.

42 Trečia, apeliantė iš esmės tvirtina, kad skundžiamo sprendimo 89 punkte Bendrasis Teismas netiesiogiai, bet faktiškai pripažino, kad jos teisė būti išklausytai nebuvo užtikrinta, nes nurodė, jog tam, kad būtų galima priimti sprendimą dėl pagalbos prašymo, STSĮT turėjo susipažinti su liudytojų apklausos protokolais, kad papildytų glaustą patariamojo komiteto nuomonę.

43 Ketvirta, apeliantė iš esmės mano, kad nors Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 90 punkte pripažino, kad vykstant teisminiam nagrinėjimui ji pateikė naujų argumentų, pagrįstų apklausos protokolais, kurie galėjo lemti kitokį pagalbos prašymo nagrinėjimo rezultatą, jis nusprendė, kad teisė būti išklausytai nebuvo pažeista. Apeliantė teigia, jog šis Bendrojo Teismo vertinimas grindžiamas klaidinga prielaida, kad apklausos protokolai jai neturėjo būti pateikti.

44 Atsakydamas Parlamentas iš esmės nurodo, kad pirmąjį pagrindą reikia atmesti kaip nepagrįstą.

45 Parlamentas tvirtina, pirma, kad pagal Chartijos 41 straipsnio 2 dalies b punktą konfidencialumas yra teisėtas teisės būti išklausytam apribojimas.

46 Šiuo klausimu Parlamentas patikslina, kad per administracinius tyrimus būtina užtikrinti ne tik numanomo priekabiautojo, bet ir skundą pateikusio asmens parodymų konfidencialumą, kad būtų užtikrinta liudytojų žodžio laisvė. Pirma, galimas šio konfidencialumo panaikinimas vykstant teismo procesui galėtų būti kliūtis neutraliems ir objektyviems tyrimams, kuriems asmenų, paprašytų savanoriškai duoti parodymų kaip liudytojai, indėlis, be jokių abejonių, labai naudingas. Antra, konfidencialumas suteikia šiems liudytojams garantijas, kad atitinkami asmenys nesiims atsakomųjų veiksmų prieš juos ir nedarys spaudimo.

47 Parlamentas priduria, kad pagal vidaus taisykles patariamojo komiteto pirmininkas patikina lydytojus, kad jų parodymai išliks konfidencialūs.

48 Antra, Parlamentas pažymi, kad tikslas atkurti ramią atmosferą tarnyboje yra papildomas ir neatsiejamas nuo tikslo nutraukti priekabiavimą. Todėl panaikinus konfidencialumą tarnyboje galėtų kilti konfliktų, sėjant joje galimą priešiškumą. Taigi apeliantė negalėtų teigti, kad Bendrasis Teismas neatsižvelgė į antrąjį iš nurodytų tikslų.

49 Trečia, Parlamentas pažymi, kad anoniminti apklausos protokolus, t. y. nenurodyti juose liudytojų pavardžių, nepakanka užtikrinti, jog nebus galima identifikuoti parodymus duodančio asmens, nes liudytoją taip pat galima identifikuoti sutikrinant informaciją, pavyzdžiui, pagal nurodomus faktus.

50 Ketvirta, Parlamentas teigia, kad 2016 m. balandžio 1 d. apeliantei buvo suteiktos visos galimybės pasinaudoti teise būti išklausytai pagal Chartijos 41 straipsnį, nes tą dieną jai buvo pranešta apie motyvus, kuriais remdamasi administracija grindė savo ketinimą atmesti jos pagalbos prašymą. Šiomis aplinkybėmis Parlamentas primena, kad, kaip nurodo Sąjungos teismas, pagalbos dėl priekabiavimo teikimo srityje pagalbos prašymą pateikusiam asmeniui netaikoma tokia plati teisinė apsauga, kokia taikoma naudojantis teise į gynybą, bet paisant teisės į gerą administravimą jam suteikiama teisė būti išklausytam pagal Chartijos 41 straipsnio 2 dalies a punktą.

51 Taigi teisingai aiškinant Chartijos 41 straipsnį pagal jį reikalaujama, kad apeliantei būtų suteikta teisė gauti ne visus dokumentus, parengtus nagrinėjant jos pagalbos prašymą, o tik motyvus, kuriais remdamasi administracija grindė savo ketinimą atmesti šį prašymą. Vadinasi, naudodamasi teise būti išklausytai apeliantė negalėjo susipažinti su apklausos protokolais.

52 Penkta, dėl apeliantės prieštaravimo, pateikto dėl skundžiamo sprendimo 90 punkto, Parlamentas mano, kad jis netinkamas, nes bet kuriuo atveju apeliantė negalėjo susipažinti su parodymais, kurie dėl savo pobūdžio yra konfidencialūs. Net darant prielaidą, kad apeliantė turėjo tokią teisę, Parlamentas mano, kad ji nepateikė jokio naujo argumento, kuris galėtų turėti įtakos 2016 m. birželio 3 d. Personalo GD generalinio direktoriaus sprendimui atmesti pagalbos prašymą.

Teisingumo Teismo vertinimas

53 Pirmajame pagrinde apeliantė iš esmės priekaištauja Bendrajam Teismui, kad šis pažeidė Chartijos 41 straipsnio 2 dalies a punkte įtvirtintą teisę būti išklausytam, nes nusprendė, jog tai, kad jai nebuvo leista susipažinti su patariamojo komiteto parengtais liudytojų apklausos protokolais prieš priimant ginčijamą sprendimą, neprieštarauja šiai nuostatai.

54 Pirma, reikia pažymėti, kad nėra abejonių, jog STSĮT išklausė apeliantę, remdamasi 2015 m. gruodžio 8 d. raštu, kuriame išdėstyti motyvai, dėl kurių Personalo GD generalinis direktorius ketino atmesti jos pagalbos prašymą. Tačiau apeliantė neturėjo nei patariamojo komiteto nuomonės, nei šio komiteto atliktų apklausų protokolų, pateikdama pastabas dėl šiame rašte STSĮT nurodytų motyvų, kuriais remiantis buvo ketinama atmesti pagalbos prašymą.

55 Antra, kaip skundžiamo sprendimo 73 ir 74 punktuose priminė Bendrasis Teismas, ginčijamas sprendimas, kuriuo atmetamas pagalbos prašymas ir kuriame padaryta išvada, kad nebuvo psichologinio priekabiavimo, laikytinas apeliantei nepalankia individualia priemone, kaip tai suprantama pagal Chartijos 41 straipsnio 2 dalį.

56 Trečia, reikia patikslinti, kad vykstant tokiai procedūrai, kaip nagrinėjama šioje byloje, asmuo, prie kurio, kaip jis teigė, buvo priekabiauta, gali remtis teise būti išklausytam pagal gero administravimo principą. Chartijos 41 straipsnio „Teisė į gerą administravimą“ 1 dalyje nustatyta, kad kiekvienas asmuo turi teisę į tai, kad Sąjungos institucijos, įstaigos ir organai jo reikalus tvarkytų nešališkai, teisingai ir per kuo trumpesnį laiką.

57 Be to, šio 41 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad teisė į gerą administravimą apima kiekvieno asmens teisę būti išklausytam prieš taikant bet kokią individualią jam nepalankią priemonę, kiekvieno asmens teisę susipažinti su savo byla, laikantis teisėto konfidencialumo ir profesinio bei verslo slaptumo, ir administracijos pareigą pagrįsti savo sprendimus.

58 Konkrečiai teisė būti išklausytam bet kuriam asmeniui užtikrina galimybę vykstant administracinei procedūrai, prieš priimant sprendimą, galintį neigiamai paveikti jo interesus, tinkamai ir veiksmingai pareikšti savo nuomonę (žr. 2019 m. balandžio 4 d. Sprendimo *OZ / EIB*, C-558/17 P, EU:C:2019:289, 53 punktą).

59 Taigi Teisingumo Teismas turi patikrinti, ar Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, kai skundžiamo sprendimo 82–87 punktuose nusprendė, kad teisė būti išklausytam neapėmė pareigos perduoti apeliantei liudytojų apklausos protokolų prieš priimant ginčijamą sprendimą. Šiuo klausimu Bendrasis Teismas nurodė, jog iš principo siekiant užtikrinti, kad bet kokios formos psichologinio priekabiavimo darbo vietoje draudimas būtų veiksmingas, administracijai gali būti leidžiama liudytojams, sutinkantiems duoti parodymus dėl ginčijamų nurodyto priekabiavimo veiksmų, užtikrinti, kad jų parodymai nebus atskleisti nei numanomam priekabiautojui, nei tariamai aukai.

60 Teisingumo Teismas jau yra konstatavęs, kad nagrinėjant Sąjungos pareigūnų ginčą dėl priekabiavimo asmuo, pateikęs skundą dėl priekabiavimo Personalo direktoratui, kad galėtų tinkamai pateikti savo pastabas atitinkamai institucijai prieš jai priimant sprendimą, turi teisę gauti bent jau asmens, dėl kurio priekabiavimo skundžiasi, ir per tyrimo procedūrą apklaustų įvairių liudytojų pareiškimų santrauką; esant tam tikroms aplinkybėms, ši santrauka turi būti pateikta laikantis konfidencialumo principo. Teisingumo Teismas nurodė, jog tokia teisė turi būti užtikrinta tuo atveju, kai šie pareiškimai panaudoti ataskaitoje, pateiktoje tarnybai, priėmusiai sprendimą netenkinti skundo, kurioje pateikiamos rekomendacijos, kuriomis ši tarnyba pagrindė nurodytą sprendimą (šiuo klausimu žr. 2019 m. balandžio 4 d. Sprendimo *OZ / EIB*, C-558/17 P, EU:C:2019:289, 57 punktą).

61 Nagrinėjamu atveju iš skundžiamo sprendimo 80 ir 89 punktų matyti, kad priimdama sprendimą dėl pagalbos prašymo STSĮT turėjo ne tik patariamojo komiteto nuomonę, bet ir liudytojų apklausos protokolus, kuriuose išsamiai aprašytos visos faktinės aplinkybės ir nurodyta, kaip jas vertina įvairūs atitinkamo skyriaus darbuotojai.

62 Kaip pažymėjo generalinis advokatas savo išvados 62 punkte, kadangi priimdama ginčijamą sprendimą STSĮT atsižvelgė į apklausos protokolus, svarbu, kad apeliantė būtų galėjusi pareikšti dėl jų savo nuomonę. Taigi, kad galėtų tinkamai pateikti savo pastabas, apeliantė turėjo teisę gauti bent jau patariamojo komiteto nuomonės ir liudytojų apklausos protokolų santrauką, nes STSĮT ginčijamą sprendimą grindė šiais dokumentais.

63 Vis dėlto pateikiant šiuos dokumentus apeliantei turėjo būti laikomasi teisėtų konfidencialumo reikalavimų, kurie turėjo būti suderinti su teise būti išklausytam (šiuo klausimu žr. 2019 m. balandžio 4 d. Sprendimo *OZ / EIB*, C-558/17 P, EU:C:2019:289, 57 punktą).

64 Skundžiamo sprendimo 83 punkte Bendrasis Teismas laikėsi nuomonės, kad administracijai galėjo būti leidžiama per tyrimą išklausytiems liudytojams užtikrinti, kad jų parodymai išliks konfidencialūs.

65 Ši administracijai suteikta teisė nebūtinai nesuderinama su pareiga laikytis asmens, pranešusio apie priekabiavimo veiksmus, teisės būti išklausytam.

66 Siekiant užtikrinti parodymų konfidencialumą ir juo saugomus tikslus ir kartu užtikrinti, kad apeliantė būtų tinkamai išklausyta prieš priimant jai nepalankų sprendimą, gali būti taikomi tam tikri metodai, kaip antai anoniminimas, parodymų turinio atskleidimas pateikiant santrauką ar tam tikrų parodymų dalių nenurodymas, kaip savo išvados 71 punkte pažymėjo generalinis advokatas (šiuo klausimu žr. 2019 m. balandžio 4 d. Sprendimo *OZ / EIB*, C-558/17 P, EU:C:2019:289, 59 punktą).

67 Bendrasis Teismas nusprendė, kad STSĮT nepažeidė apeliantės teisės būti išklausytai, kai atsisakė jai pateikti liudytojų apklausos protokolus prieš priimdama ginčijamą sprendimą, neišsiaiškinusi, ar su šia teise buvo galima suderinti teisėtų konfidencialumo reikalavimų apsaugą.

68 Be to, reikia pažymėti, kad šio sprendimo 66 punkte nurodyti metodai buvo naudojami vykstant procesui Bendrajame Teisme, kuris įpareigojo Parlamentą pateikti anonimizuotą nagrinėjamų protokolų versiją, nenurodant joje dalies informacijos.

69 Vadinasi, kaip savo išvados 76 punkte pažymėjo generalinis advokatas, Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, kai nekonstatavo, kad iš Chartijos 41 straipsnio išplaukiantiems reikalavimams prieštarauja tai, kad apeliantei nebuvo pateikta bent anonimizuota įvairių liudytojų pareiškimų santrauka ir kad ji negalėjo būti išklausyta dėl šių pareiškimų, todėl negalėjo tinkamai pateikti pastabų dėl jų turinio prieš Personalo GD generaliniam direktoriui priimant jai nepalankų ginčijamą sprendimą.

70 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad reikia pritarti pagrindinio apeliacinio skundo pirmajam pagrindui ir panaikinti visą skundžiamą sprendimą, nesant reikalo nagrinėti kitų argumentų, apeliantės nurodytų grindžiant šį pagrindą, ir kitų pagrindinio apeliacinio skundo pagrindų.

Dėl ieškinio Bendrajame Teisme

71 Pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 61 straipsnio pirmos pastraipos antrą sakinį Teisingumo Teismas gali, jei panaikina Bendrojo Teismo sprendimą, pats paskelbti galutinį sprendimą, jei toje bylos stadijoje tai galima daryti.

72 Primintina, kad pagal suformuotą jurisprudenciją dėl teisės į gynybą, konkrečiai teisės būti išklausytam, pažeidimo pasibaigus atitinkamai administracinei procedūrai priimtas sprendimas panaikinamas tik jeigu, nesant šio pažeidimo, šios procedūros rezultatas galėtų būti kitoks (2013 m. rugsėjo 10 d. Sprendimo *G. ir R.*, C-383/13 PPU, EU:C:2013:533, 38 punktas ir 2019 m. balandžio 4 d. Sprendimo *OZ / EIB*, C-558/17 P, EU:C:2019:289, 76 punktas).

73 Nagrinėjamu atveju, kaip matyti iš šio sprendimo 69 punkto, pažeidžiant Chartijos 41 straipsnį apeliantei nebuvo pateikta bent anonimizuota įvairių liudytojų pareiškimų santrauka ir kad ji negalėjo būti išklausyta dėl šių pareiškimų, todėl negalėjo tinkamai pateikti pastabų dėl jų turinio prieš Personalo GD generaliniam direktoriui priimant jai nepalankų ginčijamą sprendimą. Kaip savo išvados 121–123 punktuose pažymėjo generalinis advokatas, tokių dokumentų nepateikimas yra pažeidimas, kuris neišvengiamai turėjo įtakos tiek patariamojo komiteto nuomonei, tiek ginčijamam sprendimui. Jeigu apeliantei būtų suteikta galimybė būti tinkamai išklausytai, ji būtų galėjusi įtikinti Personalo GD generalinį direktorių, kad galimas kitoks faktinių ir kitų aplinkybių vertinimas, turintis lemiamos įtakos šiam sprendimui, ir kad jiems turėjo būti suteiktas kitoks lyginamasis svoris.

74 Taigi negalima atmesti galimybės, kad Personalo GD generalinio direktoriaus sprendimas dėl apeliantės pagalbos prašymo galėtų būti jai palankus.

75 Vadinasi, ginčijamą sprendimą reikia panaikinti.

76 Dėl apeliantės reikalavimo atlyginti žalą reikia pažymėti, kad ginčijamo sprendimo panaikinimas yra tinkamas bet kokios neturtinės žalos, kurią ji galėjo patirti nagrinėjamu atveju, atlyginimas.

77 Taigi reikalavimas atlyginti neturtinę žalą neturi dalyko, todėl dėl jo nereikia priimto sprendimo (šiuo klausimu žr. 2019 m. balandžio 4 d. Sprendimo *OZ / EIB*, C-558/17 P, EU:C:2019:289, 81 punktą).

78 Šiomis aplinkybėmis reikia atmesti apeliantės reikalavimą atlyginti žalą.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

79 Pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 184 straipsnio 2 dalį, jeigu apeliacinis skundas yra pagrįstas ir byloje pats Teisingumo Teismas priima galutinį sprendimą, išlaidų klausimą sprendžia Teisingumo Teismas.

80 Pagal šio reglamento 138 straipsnio 1 dalį, taikomą apeliaciniame procese pagal jo 184 straipsnio 1 dalį, iš pralaimėjusios šalies priteisiamos bylinėjimosi išlaidos, jei laimėjusi šalis to reikalavo.

81 Kadangi Parlamentas iš esmės pralaimėjo bylą, jis turi padengti savo bylinėjimosi išlaidas ir iš jo priteisiamos apeliantės bylinėjimosi išlaidos, patirtos pirmojoje ir apeliacinėje instancijose, nes ji to reikalavo.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (antroji kolegija) nusprendžia:

1. **Panaikinti 2018 m. birželio 29 d. Europos Sąjungos Bendrojo Teismo sprendimą *HF / Parlamentas* (T-218/17, EU:T:2018:393).**

2. **Panaikinti 2016 m. birželio 3 d. Europos Parlamento Personalo generalinio direktorato generalinio direktoriaus, veikusio kaip sudaryti tarnybos sutartis įgaliota tarnyba, sprendimą atmesti HF pagal Europos Sąjungos Pareigūnų tarnybos nuostatų 24 straipsnį pateiktą pagalbos prašymą.**

3. **Atmesti likusią ieškinio dalį.**

4. **Europos Parlamentas padengia savo bylinėjimosi išlaidas ir iš jo priteisiamos HF bylinėjimosi išlaidos, patirtos pirmojoje ir apeliacinėje instancijose.**

Parašai.